

Ordföranden har ordet

Det var den sommaren. Över en natt blev det kallt om händer och öron på cykeln till jobbet. Vem öppnade dörren till det växthus vi sägs leva i? Väl på plats blir händerna dock snabbt varma när de far fram över tangentbordet – planeringen av årets höstkonferens är i slutskedet. Även öronen blir snabbt varma då vår käre redaktör Dimberg efter många försök får tag på undertecknad med det barska beskedet att ledaren behöver skrivas. Nu.

Sommaren bjöd för övrigt på en glad överraskning. Statistikprofessor Anders Grimwall vid Linköpings universitet talade länge och väl på P1:s vetenskapsradio. Temat var svårigheter att följa upp av regering och riksdag satta miljömål. Anders har tillsammans med kollegor i Linköping rapporterat om allvarliga brister i miljöstatistiken. Fler statistiker borde låta höra av sig i debatt och media!

En annan glädjande nyhet är att högskolan i Dalarna lyckats attrahera stora skaror sökande till sitt masterprogram i statistik. Antalet sökande uppgår till 150 personer! Detta är betydligt fler sökande än de stora universiteten attraherar. En förklaring torde vara statistikprofessor och eldsjäl Kenneth Carling som arbetar hårt och målmedvetet för att etablera en bra utbildning vid högskolan. Det finns säkert anledning att återkomma till professor Carling.

Under sommaren kunde vi fortsätta att lyssna till klimat- och miljöfrågor som fortsätter att prägla en stor del av medias utbud. För att ge medlemmarna i föreningen ett vetenskapligt perspektiv på klimatfrågan anordnas den 24 september ett medlemsmöte där meteorologiprofessor Erland Källén kommer att berätta om klimatförändringar och vad forskningen säger. Hur mycket vet vi egentligen om klimathistoria och vad kan vi förvänta av framtiden?

Om framtiden kommer vi förhoppningsvis att lära ännu mer under årets höstkonferensen i Statistiska föreningens regi. Konferensen går under rubriken "QUO VADIS, STATISICA – statistikens framtid och utmaningar". Konferensen äger rum den 22 oktober i Stockholm. Under dagen kommer vi bl.a. att lyssna till såväl akademiska föreläsare som användare.

Till sist – Statistikersamfundet närmar sig sitt årsmöte som kommer att vara vägledande för framtiden i såväl föreningen som samfundet. Årsmötet har att ta ställning till bildande av en ny sammanhållen förening för statistik och statistiker. Den 16 oktober hålls mötet vid Stockholms universitet. Vi i föreningen väntar med spänning på årsmötets beslut!

God fortsättning på den nya arbetsterminen.

Mats ■

I oktober får vi veta svaret på frågan: Statistiska föreningen + Statistikersamfundet = SANT?

Runt årsskiftet 2006/07 arbetade en gemensam arbetsgrupp med att ta fram ett förslag för hur ett samgående mellan Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet skulle kunna genomföras. Arbetet var intensivt och ambitionen var att ta fram ett så heltäckande förslag som möjligt. Förslaget skulle alltså innehålla ett förslag på namn, strukturen på underenheter, de ekonomiska frågorna (både vid själva övergången och på sikt), stadgar och hemsidor/medlemstidskrift.

I början av mars år 2007 fanns så ett färdigt förslag som sändes till samtliga medlemmar i Statistiska föreningen inför årsmötet den 22 mars. Rapporten finns tillgänglig på båda föreningarnas hemsidor.

Statistiska föreningens årsmöte sa ja till ett samgående med Svenska statistikersamfundet i enlighet med det förslag som tagits fram. Innan samgåendet kan bli verklighet måste dock motsvarande beslut fattas av Statistikersamfundets medlemmar. Frågan tas upp på samfundets ordinarie årsmöte den 16 oktober år 2007.

Åsa Greijer ■

Internationell standard för marknads-, opinions-, och samhällsundersökningar – Behöver man rätta sig efter en sådan?

Medlemsmöte den 14 juni 2007 Lars Lyberg, SCB och Stockholms universitet

Sedan ungefär ett år tillbaka finns en ISO-standard 20252 som talar om vad som gäller för statistiska undersökningar. Lars Lyberg har varit ordförande i den svenska grupp som deltagit i framtagandet av standarden och också spelat en aktiv roll vid de internationella möten som föregått standardens fastställande.

Lars gav inledningsvis ett antal exempel på standardens innehåll och konstaterade att en internationell standard nästan definitionsmässigt är en kompromiss. Sverige har inte fått igenom alla sina synpunkter, men standarden är definitivt ett steg framåt och hur som helst finns den nu.

En internationell standard ska vara intressentstyrd, vara resultatet av en konsensus, vara uppföljningsbar och fastställt av ett erkänt organ. Det sista kravet är i detta fall uppfyllt genom att den antagits av standardiseringsorganen på olika nivåer: på den internationella ISO, på den europeiska CEN och i Sverige SIS (Swedish Standards Institute).

Lars berättade målande om arbetet i den arbetsgrupp som tagit fram standarden, med behandling av allt mer färdiga utkast och hänsynstagande till förhållandena i olika länder.

Fördelen med en internationell standard av denna typ är bl.a. att den klargör ansvarsförhållanden mellan kund och leverantör, att den ger kunden ett ramverk för offerter och kontrakt och att den leder till högre kvalitet och därmed högre

kundnytta. Den underlättar också verksamhet över nationsgränserna.

ISO 20252 täcker hela gången i en statistisk undersökning, från planering och offert till rapportering. Den är, som de flesta ISO-standarder, ganska dokumentationstung, med krav på beskrivningar, sparande av material, etc.

I många fall leder detta till listor på vad som ska finnas på plats och vad som ska uppfyllas. I några fall är kraven kvantifierade, t.ex. vad gäller återkontakter, kontrollkodning m.m. I andra fall anger standarden endast en plikt att beskriva vad som gjorts.

Vad kommer då att hända i Sverige?? För det första så är det helt avgörande vad köparna av statistiska undersökningar kommer att göra. Kommer de att kräva att undersökningsleverantörer följer ISO 20252 så kommer naturligtvis alla undersökningsföretag och statliga statistikproducenter att tvingas certifiera sig på något vis.

Lars berättade att i England – som redan är ett "ISO-land" – har man kommit långt, med företag som tillhandahåller certifiering. I Kanada och USA kommer man troligen att gå i samma riktning. I Sverige trodde Lars att en lösning kan bli en slags informell certifiering, där företag deklarerar att de följer standarden. Utsedda grupper av erfarna statistiker gör sedan genomgångar av företaget och dess verksamhet och intygar att företaget uppfyller standardens krav.

Ulf Jorner ■

Befolkningsstatistik viktigaste underlaget för beslutsfattande!

Intervju med Irene Lundquist Svenoius som är stadsdirektör i Stockholms stad

Hur använder du statistik idag för planering och uppföljning av verksamheten, resp. nu i samband med budgeten som presenterats.

Hela budgetprocessen, behovsanalyser för förskolor, skolor, äldreomsorg m.m. görs med befolkningsstatistik som grund. Det utgör det absolut viktigaste underlaget för beslutsfattande. I våra uppföljningar av stadens verksamheter används verksamhetsdata/indikatorer. Utöver den officiella uppföljningen till kommunstyrelsen följer jag själv ett antal variabler varje månad.

Inom Stockholm utvecklas nu även ledningsinformationssystemet – vilka möjligheter ser du där framöver?

Syftet är att förenkla vårt integrerade ledningssystem och samtidigt göra det tydligare vad kommunfullmäktige vill uppnå. Vi kommer att följa indikatorer på uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål som rapporteras in i en webblösning. Därmed kan vi snabba upp uppföljningen och fördjupa analyserna. Ledningsinformationssystemet utvecklas för att ge betydligt bättre verktyg till alla nivåer i staden att följa måluppfyllelse och genom benchmarking lära av varandra.

Många strategiska beslut i en kommun fattas av lekmän inom området. Behöver de som arbetar med statistik bli bättre på att pedagogiskt presentera resultaten? Har du exempel på hur?

Jag tror att det är så. Statistiker måste kunna beskriva vad resultaten betyder och våga dra slutsatser ur materialet. Många gånger är statistiker väldigt försiktiga. Det är synd. De måste också förstå att för brukaren av uppgifterna är oftast annat viktigare än det statistikerna vill framhålla. Kort sagt, sätt er in i användarens perspektiv! Gör gärna diagram och grafer för att åskådliggöra resultat.

Staden använder även en rad undersökningar för att möta verksamheten. Senast en undersökning som mäter hur företagen upplever stadens (och 42 andra kommuner inom Stockholm Business Alliance) service. Vilken betydelse anser du att sådana mätningar har internt inom staden och externt i marknadsföringen?

Mycket stor betydelse. För det första visar vi dem vi frågar att deras uppfattning är viktig, att vi har förstått att staden är till för sina medborgare och företag. För det andra utgör undersökningen ett viktigt underlag för förbättringsarbete. Inom t.ex. Stockholm Business Alliance kommer vi att lära av varandra, de som är bäst på ett område ska berätta för oss andra hur de arbetar.

Red. ■

Du har väl betalt medlemsavgiften?

Under hösten kommer Statistiska föreningen att bjuda in till flera spännande medlemsmöten och den 22 oktober genomförs årets höstkonferens på Ingenjörshuset i Stockholm. Inbjudningar till medlemsmöten skickas ut cirka två veckor innan aktuellt datum.

Om du inte redan betalt medlemsavgiften vill vi påminna dig om att betala in avgiften snarast.

Medlemsavgiften är

- 120 kronor för medlemmar bosatta och verksamma i Storstockholmsområdet,
- 60 kronor för medlemmar som är bosatta och verksamma **utanför** Storstockholm, studerande samt pensionärer som fyllt 65 år.

Om du inte längre vill vara medlem i föreningen är vi tacksamma om du meddelar sekreteraren eller skattmästaren detta.

Medlemsavgiften betalas till föreningens postgiro 5 13 61-4. **Glöm inte att ange ditt namn.** I flera fall där arbetsgivaren betalt in medlemsavgiften har inget namn angivits. Påminn gärna om att detta är nödvändigt för att vi ska kunna registrera betalningen.

Frågor om medlemsavgiften besvaras av skattmästare Christina Kvarnström, telefon 08-405 28 25, e-post skattmastare@statistiskaforeningen.se eller sekreterare Åsa Greijer som nås på 018-18 22 30 eller medlem@statistiskaforeningen.se.

Vi i styrelsen önskar dig välkommen till föreningens aktiviteter under verksamhetsåret.

Styrelsen ■

Statistiska föreningen inbjuder till höstkonferens

QUO VADIS, STATISTICA?

– statistikens framtid och utmaningar

**Måndagen den 22 oktober 2007,
klockan 9 – 17 med därpå följande
middag**

Citykonferensen, Malmskillnadsgatan 46,
Stockholm, T-bana Hötorget

Vårt samhälle präglas av snabb förändring och utveckling. Mer än någonsin talas om framtida utmaningar. Hur räddar vi vår miljö? Hur ska vården klaras? Hur ska vi bygga våra städer för att klara befolkningstillväxten? Hur ska företag överleva i en allt hårdare konkurrens?

Årets höstkonferens handlar om hur statistik som redskap och metod kan bidra till att möta det framtida samhällets utmaningar. Var finns statistikens stora utmaningar? Vilken roll kommer statistiker att spela inom en överskådlig framtid? Vilka utvecklingstendenser kan vi skönja redan idag? Under denna konferensdag kommer vi att lyssna till föredragshållare som representerar olika delar av samhället där statistiken – sannolikt – kommer att spela en allt viktigare roll.

Dagen avslutas med 3-rättersmiddag på restaurang Oxen i Citykonferensen. Där har du möjlighet att äta gott, fortsätta diskussionerna från konferensen, umgås och ha trevligt.

Program och anmälan

- 08.30 Registrering och kaffe
09.00 Inledning
Yvonne Stegfeldt, Statistiska föreningen
09.15 Statistikens roll i Sverige – en historisk exposé
Ulf Jorner, Statistiska föreningen
09.30 Framtidens behov av kunskap – vilka kommer att vara samhällets stora utmaningar?
Joakim Palme, VD Institutet för Framtidsstudier
10.10 Kaffe
10.40 Statistikernas framtida roll – kommer statistikerna att finnas kvar som profession?!
Daniel Thorburn, professor i statistik vid Stockholms universitet
11.20 Statistiken och pedagogiken – hur kan vi främja intresset för statistik?
Anders Fällström, prefekt vid institutionen för matematik och matematisk statistik vid Umeå universitet (tillika mottagare av Pedagogiska priset 2007)
12.00 Lunch
13.30 Utmaningar inom vården – statistik som beslutsstöd i dialog med patienten
Cheryl Carli, Reumatologiska kliniken Karolinska Universitetssjukhuset
14.10 Utmaningar inom samhällsplaneringen – statistik och konsten att bygga ett modernt samhälle
Ingela Lindh, Stadsbyggnadsdirektör Stockholm stad
14.50 Kaffe
15.20 Utmaningar inom miljöarbete – statistik och miljöövervakning
Anders Grimwall, professor i statistik vid Linköpings universitet

- 16.00 Utmaningar inom handeln – hårdnad konkurrens, kundutveckling och optimering av marknadsföring
Staffan Elinder, VD DM Konsult
16.40 Avslutning
17.00 Mingel
17.45 Middag

Skicka din anmälan till Christina Kvarnström, kassor@statistiskaforeningen.se, telefon 070-433 79 68 och ange följande uppgifter:
– Namn
– Företag/myndighet
– Box/gatuadress
– Postnummer och ort
– Telefon och e-post

Det går också bra att skicka din anmälan per post till: Statistiska föreningen, Box 24 300, 104 51 Stockholm

OBS! Vi vill också veta
– om du önskar specialkost (ange vilken),
– om du tänker delta i middagen (ja/nej)
– om du är medlem eller ej

Konferensavgiften är 1 900 kr för medlemmar i Statistiska föreningen, 2 200 kr för övriga. Att bli medlem kostar 120 kr/år och du betalar avgiften i särskild ordning.

Anmälan för konferensen ska vara föreningen tillhanda senast den 5 oktober.

Anmälan är bindande. När vi fått din anmälan skickar vi en faktura.